

Dues mirades

Dues nits

JOSEP MARIA **Fonalleras**

He tornat a Verges un Dijous Sant. Feia molts anys que no veia la Dansa de la Mort, aquest monument que es mou, mínim i concentrat, antic i poderós, i que ens informa de la precarietat de l'existència, de la universalitat del destí final i de la inclemència del temps que corre, del rellotge que no té broques per informar-nos que el tall just i precís de la dalla pot arribar en qualsevol moment, sense avisar. La impressió és la mateixa que vaig tenir el primer dia: els moviments coordinats dels esquelets adults i dels esquelets dels nens que ballen al so del tabal, tan senzills, tan marcats, tan genuïns, tenen la virtut de transportar l'espectador a un estat primigeni, a un moment de recolliment extrem, no pas es-

trictament religiós sinó simplement humà. La nit és esplèndida, amb aquella fredor primaveral de les nits augmentada per una lluna que quasi fa el ple, i es percep un missatge que prové del fons dels segles. El temor de la mort contorba l'esperit, però alhora l'ànima s'enforteix perquè palpa l'esclat de la natura.

També he tornat a una altra cerimònia atàvica. La del foc que es renova, en la Vetlla Pasqual, al claustre de la catedral de Girona. Silenci també, negror intensa de la nau, només trencats per uns cants i pel crepitjar de la llenya. Claror imperceptible de ciris i espelmes que s'enfronta a la fosca, anunci de la vida que s'imposa. Cara i creu, dualitat del defalliment i l'esperança. ≡

Davant del mirall

EMMA **Riverola**

La teva filla pateix anorèxia. Ets la seva mare. Cobreix-te amb la seva pell. Sent la seva angoixa, les seves nits d'insomni. Surt al carrer i mira a través dels seus ulls. A cada pas, un cop, una ferida. Els maniquins dels aparadors et semblen insultantment primos. Les models que copen els espais publicitaris, un greuge del Photoshop. Els lineals del supermercat escupen la dictadura de l'estètica: *light*, sado-llant, digestiu, 0% matèria grassa... El carrer, poblat de missatges. La vida, una carrera d'obstacles. T'agradaria protegir la mirada de la teva filla, cridar-li que tot és mentida, apartar-la d'aquest carrer que fa mal. La vida real sotmesa a la tirania d'un mirall que tan sols és un miratge. Cossos irreals

convertits en ideals. El dolor de la malaltia ocult sota la preciosa cara de la bellesa.

Hem acceptat viure sota el despotisme d'una aparença que condueix a la insatisfacció i que agreuja trastorns com l'anorèxia o la bulímia. La pressió resulta especialment extenuant per a les dones. Mentrestant, la indústria farmacèutica, l'alimentària i tota aquella que busca petroli en el culte al cos s'enriqueixen. Els seus beneficis es disparen al mateix temps que creix l'obsessió per la inabastable silueta perfecta. Cada dia sorgeixen noves presons. El pit, el ventre, el cul, la depilació... El problema no està en el nostre cos, sinó en la nostra mirada. N'hi hauria prou d'aprendre a estimar i respectar la realitat. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA **Espinàs**

L'anònima família del 14

Quan pujo a l'autobús tinc el costum de saludar el conductor. Un senzill «bon dia». Una majoria de conductors em corresponen: «bon dia». Un petit detall que em resulta molt agradable. Naturalment, també hi ha conductors i passatgers que mantenen una perfecta indiferència.

Jo penso que acostumar-se a saludar és molt saludable, i que aquestes dues paraules –saludar, saludable– s'assemblin tant no és casual.

Un record molt llunyà, del temps de la guerra del 1936-1939, és la salutació anarquista amb el puny enlaire i tancat, i sovint dient «salut!». Es volia fer desaparèixer el tradicional «adéu». Es tractava d'eliminar la referència a Déu.

La realitat, però, és que ni aleshores ni ara quan diem «adéu» som conscients que Déu intervé en la salutació. En aquesta paraula hi pot haver tota mena de matisos i significats. «L'hora dels adéus» és –o era– una tonada més fraternal i cívica que no pas religiosa.

Hi ha adéus poètics, adéus dramàtics, adéus rituals. A vegades

Les parades del bus són sovint espais de salutacions, a diferència de les del metro

fent voleiar un mocador blanc, quan un tren es posa en marxa i nosaltres saludem qui se'n va. Un adéu d'amistat, d'amor, de pena... I a vegades el mocador és hipòcrita. Quan està dient «ja era hora que te'n anessis, ara estarem tranquils».

Tornant a l'autobús, m'adono que les parades són, sovint, espais de salutacions. No es pot dir el mateix del metro, on hi ha més indiferència pels companys de viatge. A les parades d'autobús, en canvi, hi ha breus diàlegs. «¿Que fa molt de temps que no ha passat el 14?». Els usuaris habituals d'una parada s'acaben coneixent. A vegades, quan es troben, es dediquen un petit somriure de complicitat, algú dirà «bon dia», algú preguntarà a una persona d'edat si vol seure al banc. I, si ha plogut, s'avisarà a qui arriba a la parada: «Vigili, que el banc està mullat, encara». «Ai, gràcies». «De res».

Perfecte. Vindrà l'autobús, la gent hi pujarà, i aviat arribarà una altra gent a refer uns moments de natural convivència. ≡

El poder local davant la crisi

A qui votaré en les municipals

Encara que els ajuntaments han fet molt per pal·liar l'exclusió, falten mesures més atrevides

TERESA **Crespo**

El moment actual d'efervescència democràtica ens ofereix múltiples ocasions per expressar la nostra opinió i dipositar el nostre vot a les urnes, la qual cosa ens obliga a sospesar el valor de la democràcia i la capacitat que tenim de canviar el rumb de l'acció política. Si bé és veritat que la nostra responsabilitat va molt més enllà del vot i que hauríem d'exercir-la diàriament, també és cert que davant cada convocatòria electoral em plantejo què he de fer i em sorgeixen interrogants per als quals no tinc una resposta clara.

Els ajuntaments són un recurs pròxim a la ciutadania que, en els últims temps i davant la gravetat del context definit per la pobresa, l'atur i les desigualtats, majoritàriament, han buscat respostes i han assumit funcions que normativament no els corresponen, promovent mesures per pal·liar l'exclusió i les injustícies. Al capdavant, l'àmbit local és el més pròxim a la població, coneix millor que qualsevol altre les seves necessitats i pot oferir respostes immediates des de la proximitat. Amb tot, crec que la política municipal es queda curta i em pregunto per què no s'han pres decisions més atrevides en favor de la igualtat. En la mesura en què unes formacions o les altres es plantegin

respondre a les injustes situacions que patim, podré decidir l'orientació del meu vot.

Les qüestions que em plantejo són diverses, però giren fonamentalment al voltant de la dignitat de la persona i el reconeixement de tot ciutadà com a subjecte de dret. Partint de tal premissa, ¿per què no s'han potenciat els recursos necessaris per lluitar contra la pobresa i superar les ajudes puntuals i amb caràcter benèfic que avui s'estan donant? ¿Com és que no s'ha adoptat una estratègia integral d'inclusió que garanteixi els mínims vitals a tota persona perquè pugui disposar en igualtat de condicions dels serveis universals d'educació, salut, atenció social, accés a la cultura i benestar?

EM PREGUNTO també per què no s'han transformat els serveis socials municipals per adaptar-se a la demanda, diferent en volum però també en tipologia, i atendre correctament la persona, acompanyant-la en el seu procés cap a l'autonomia i deixant enrere el caràcter d'oficina en què es gestionen papers, es fiscalitzen les persones que necessiten ajuda o s'actua com a amortidor davant les retallades de l'Administració.

Observant les grans ciutats m'asalta la qüestió de la vivenda. ¿Com pot ser que cap administració es pre-

MONRA

parés per a la greu situació que ens venia a sobre, provocada pel boom econòmic, la bombolla immobiliària i la posterior crisi que va canviar radicalment el panorama? Avui el dret a la vivenda és paper mullat i la majoria de municipis reconeixen que no disposen de suficients pisos socials ni instruments per lluitar contra els desnonaments. És inacceptable que no es prenguin mesures més valentes per resoldre el problema; s'ha d'incrementar el parc de pisos de lloguer social, evitar les execucions per impagament d'hipoteca o lloguer de primera vivenda, potenciar les ajudes econòmiques i els serveis de mediació... En definitiva, tot el que recull la iniciativa legislativa popular de mesures urgents contra l'emergència habitacional i la pobresa energètica, que compta amb el suport de nombroses entitats i més de 70.000

firmes per ser tramitada al Parlament. Davant les grans diferències entre barris no puc evitar preguntar-me per què els equips municipals no prioritzen accions per reduir-les. ¿No sentim vergonya al constatar que, malgrat que tots som iguals davant la llei, hi ha ciutadans de primera i ciutadans de segona vivint o malvivint a les nostres ciutats?

PER ÚLTIM, em sorgeix la qüestió de quina prioritat atorguen els governs municipals a la creació de llocs de treball i en quines condicions la promouen. Cada dia és més difícil trobar feina amb una jornada i un salari dignes, però estic convençuda que es pot innovar en aquest terreny. Hem de fer un esforç per descobrir i crear noves maneres de treballar, escenaris basats en l'economia social i solidària, vies de participació que es puguin convertir en ocupació remunerada. Potser no podem aspirar a la plena ocupació, però les xarxes veïnals i comunitàries poden generar moltes iniciatives basades en un nou model socioeconòmic en benefici de les persones, a petita escala i de forma territorialitzada. Només així aconseguirem que tots els habitants d'una ciutat se sentin ciutadans actius i coresponsables, membres de la comunitat en què viuen i participants d'una experiència compartida. I, per tant, tinc clar que votaré aquell partit que respongui a aquestes qüestions. ≡

Presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social.